

**STANOVISKO K PROVOZU
KOŇSKÝCH KOČÁRŮ (FIAKRŮ)
NA ÚZEMÍ HLAVNÍHO MĚSTA
PRAHY**

**OBJEDNATEL:
HLAVNÍ MĚSTO PRAHA**

**PROSTŘEDNICTVÍM:
KLUBU SPOJENÉ SÍLY PRO PRAHU**

**DODAVATEL:
PROPERTIA S. R. O.**

**KONTAKTNÍ OSOBA A POVĚŘENÝ ZPRACOVATEL:
PETRA VOJTÍŠKOVÁ
TERMÍN VYHOTOVENÍ: PROSINEC 2020**

OBSAH

STR. 4

1. OBECNÉ SHRnutí

STR. 6

2. METODA SBĚRU DAT
A ČASOVÁ OSA

STR. 8

3. POPIS
PROBLEMATIKY

14

4. ZÁVĚREČNÁ
STANOVISKA

17

5. SEZNAM PŘÍLOH

1. OBECNÉ SHRNUTÍ

Provoz koňských povozů je tradiční součástí koloritu činností provozovaných na území Hl. města Prahy.

V Archivu hlavního města Prahy lze nalézt Vyhlášku c. k. mocnářství rakouského z roku 1752, která povoluje a stanovuje s účinností od 1. 1. 1753 v každém ze tří pražských měst zvláštní úřad pro provozování nájemných kočárů, jež osazuje příslušným personálem. [1]

V Krameriových Pražských novinách vyšla v březnu 1789 zpráva, že bylo povozníku Klementu Weithoferovi uděleno úřední povolení pro první číslovaný fiakr[2]. První dopravní řád pro pražské fiakry byl zaveden v roce 1825.[3]

Na počátku 20. století jsou fiakry a drožky postupně z veřejné městské hromadné dopravy vytlačovány. I když během I. světové války nastane jejich obroda, je to jen přechodný jev. S prvními léty samostatného státu v konkurenci elektrických a motorových dopravních prostředků se stále více stávají druhem dopravy používaným při svátečních či zvláštních příležitostech.

S nástupem II. světové války přichází jakýsi rozkvět této dopravy kvůli nedostatku pohonných hmot, ale současně je to také předzvěst ukončení této dopravy po roce 1948, kdy po kolektivizaci soukromé podniky a živnosti zlikvidovány a fiakry a drožky fakticky přestaly jezdit.

Fiakry se v následujících letech do Prahy vrátily, ovšem jen jako turistická atrakce. Poprvé v době Pražského jara 1968 a definitivně roku 1990[4] Čech fiakristů a povozníků Čech a Moravy byl po Sametové revoluci založen v roce 1992.

[1] Vyhláška c. k. reprezentace a komory rakouského císařství r. 1752.

[2] <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/150008719>

[3] 14 Roubík, František: Od nosítek k trolejbusu, s. 34.

[4] <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/150008719>

1. OBECNÉ SHRNUTÍ

V průběhu porevolučního vývoje byla veřejnosti problematika využívání koňských kočárů, stejně jako otázka jejich možného týrání je veřejností opakovaně řešena – např. se tak dělo již v roce 2009, stejně tak k regulaci využívání koní v Praze vyzývají i zahraniční organizace – naposledy tak učinila německá pobočka mezinárodní organizace PETA, která se zabývá právy zvířat a jejich ochranou. [1]

V roce 2020 byl MHMP vyzván veřejností k debatě o zákazu provozu této činnosti. Hlavním zástupcem a vedoucím kampaně za ukončení provozu koňských povozů je spolek Hlas zvířat, z. s., která je rovněž autorem petice požadující ukončení povozů v ČR. Podle dostupných informací tuto petici podepsalo již více než 8.000 občanů ČR. [2]

MHMP je vyzván, aby přijal opatření, kterým dojde k ukončení této činnosti v centru Prahy. Zvolení zástupci MHMP, prostřednictvím klubu TOP 09, STAN – Spojené síly pro Prahu zadalo zpracování tohoto stanoviska, jehož cílem je popsání situace, vyhodnocení jednotlivých stanovisek dotčených subjektů, získání odborného stanoviska a shrnutí výsledků do souboru doporučení, které může MHMP v této věci přijmout.

[1] https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/kone-v-centru-prahy-tyrani20090804.html,

https://karlovarsky.denik.cz/zpravy_region/kv-kone-ve-vyloze-20080727.html

<https://www.facebook.com/praguehorsesave/videos/k%C5%AF%C5%88-kter%C3%BD-v%C4%8Derasiln%C4%9B-krv%C3%A1cel-z-%C3%BAstp%C5%99idejte-se-na-na%C5%A1%C3%AD-dal%C5%A1%C3%AD-demonstraci-link-ht/938952673132950/>

<https://www.e15.cz/domaci/prazsti-koci-sve-kone-ve-vedru-pretezuji-tvrdi-nemecti-aktiviste-nesmysl-oponuji-cesti-chovatele-1335952>

https://www.idnes.cz/karlovy-vary/zpravy/rozhovor-vladimira-zeravikova-chovatelka-koni-kone-jizdarna-kocarova-doprava.A191023_509717_vary-zpravy_ba

[2] <http://kunenistroj.cz/petice>

2. METODA SBĚRU DAT A ČASOVÁ OSA

Pro zpracování tohoto stanoviska byly využity podklady získané:

- z veřejně dostupných zdrojů
- internetových stránek organizace Hlas zvířat (www.kunnenistroj.cz),
- Cechu fiakristů Čech a Moravy, včetně jejich internetových stránek <https://www.cechfiakristu.cz/>,
- informace a dokumenty získané při osobních jednáních s dotčenými subjekty či přizvanými odborníky a zástupci správních úřadů.

Zainteresované subjekty:

- a) Magistrát Hlavního města Prahy
- b) Cech fiakristů a povozníků Čech a Moravy – vlastníci koní, provozovatelé koňských povozů v Praze
- c) Hlas zvířat, z. s. – nezisková organizace požadující ukončení koňských povozů, autoři petice „Kůň není stroj“ [1]
- d) Veřejnost

[1] <http://kunnenistroj.cz>

2. METODA SBĚRU DAT A ČASOVÁ OSA

Soupis jednání:

15. 7. 2020 - proběhla schůzka na Městské veterinární správě Praha (MVSP), již se zúčastnil pověřený zpracovatel, dále ředitel MVSP Doc. MVDr. Antonín Kozák Ph.D. a MVDr. Martin Jánošík z odboru ochrany zdraví a pohody zvířat.

17. 7. 2020 proběhlo společné setkání se zástupci Cechu fiakristů na půdě MHMP, kde byly předány písemné materiály ze strany Cechu fiakristů + jejich argumentace a stanovisko pro toto téma.

Přítomni schůzce byli:

za Cech fiakristů: Josef Kočovský – předseda cechu, Ing. Václav Luka (místopředseda cechu), Bc. Pavel Kosař (provozovatel koňských kočárů)

JUDr. Jiří Pospíšil – zastupitel

Mgr. Adam Zábranský- zastupitel, radní

Petra Vojtišková

30. 7. 2020 byla přizvána k vyhodnocení problematiky a připravení dobrozdání doc. Ing., Jitka Bartošová Ph.D., vedoucí oddělení etologie - Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.

Na základě schůzky ze dne 17. 7. 2020 proběhly za doprovodu zástupce/zástupců Cechu fiakristů návštěvy prostor stájí a zázemí, v nichž jsou dle vyjádření fiakristů ustájení koně zapřahání do koňských kočárů v centru Prahy:

2. 8. 2020 - stáje Trojan Praha 4 – Šeberov (chovatelka koní: Vanda Trojanová) + školní stáje Praha 6 – Suchdol- Ing. Lucie Starostová Katedra chovu hospodářských zvířat-ČZU Praha

5. 8. 2020 - stáje Český Brod – majitel koní: Ing. Václav Luka

20. 8. 2020 - stáje - Praha 4 – Michle (majitelé koní: p. Kosař, p. Kočovský), Praha 8 – Troja (chovatelka koní: paní Jiřina Krylová)

V období mezi 8/2020 – 12/2020 byla opakovaně oslovována organizace Hlas zvířat z.s. se žádostí o předání pokladů a jejich argumentací k problematice koňských povozů.

Materiály by dle posledních vyjádření organizace Hlas zvířat, měly být zpracovateli postoupeny do konce prosince 2020.

K problematice bude rovněž vypracováno dobrozdání doc. Ing. Jitkou Bartošovou Ph.D. vedoucí oddělení etologie - Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i. STRANA 7

3. POPIS PROBLEMATIKY

A) LEGISLATIVNÍ ČÁST

Provoz koňských povozů je podmíněn naplňováním a dodržováním vícero zákonných norem včetně doprovodných předpisů:

Zejména jde o:

- 455/1991 Sb. Živnostenský zákon
- 246/1992 Sb. Zákon na ochranu zvířat proti týrání
- 166/1999 Sb. Veterinární zákon

Kontrolu nad dodržováním životních podmínek zvířat zajišťuje Státní veterinární správa prostřednictvím inspektorů Městské veterinární správy v Praze (MVSP).

Kontroly koňských povozů probíhají v rámci plánu činností MVSP, nebo na základě podnětů, které obdrží od občanů.

Při samotné kontrole na stanovišti je inspektory MVSP kontrolován nejen stav koní, ale je vyžadováno předložení či kontrola zejména těchto dokumentů:

- Povolení obce – aktuálně ze dne 11.6.2020 č.j.: UMCP1247057/2020/ODOP/019/Sd- platné pro rok 2020
- Veterinární podmínky pro konání svodu koní z 4.3.2020. č.j.: SVS/2020/030093-A (jedná o svod koní od více chovatelů. Veterinární správa tyto podmínky stanovuje každoročně)
- Průvodní dokumentaci - průkazy dle platné leg. nařízení komise (ES) 2015/262 a označení zvířat - v souladu s vyhl. 136/04 Sb. v platném znění (čip/výžeh. popis v průkazu).
- Kromě toho Cech postupuje podle dnes již zákonem nevyžadovaného Řádu ochrany zvířat při veřejných vystoupeních. Tzv. Řád na ochranu koní při veřejném vystoupení a svodu, který byl schválen dne 26. 2. 2008 Ústřední komisí pro ochranu zvířat MZE.

B) PRŮBĚH KONTROL MěVS Praha

Při samotné kontrole koní inspektor bez předchozího ohlášení, zhruba 30 minut pozoruje kontrolor stav koní a péči o ně. Následně je při kontrole koním měřena např. frekvence dechu, pulz a tělesná teplota. Sledují se i symptomy dehydratace, únavy a výživový stav zvířat a probíhá rovněž ortopedické hodnocení. Koním jsou kontrolovány vakcinace i ostatní zdravotní hodnocení např. klinické příznaky onemocnění.

3. POPIS PROBLEMATIKY

C) POPIS ČINNOSTI KOŇSKÝCH KOČÁRŮ

Koně využívaní do koňských kočárů jsou fiakristy dlouhodobě připravováni. Vybírají se klidní, vyrovnaní koně, které práce s kočárem baví.

- do kočárů jsou zapřaháni koně ve věku od 4. roku a starší.
- vybírají valachy či kobyly.
- zapřahaná plemena:
 - polokrevník, (český) teplokrevník, chladnokrevník, starokladrubský kůň
- délka práce koní v Praze: cca 5 let poté jsou přesunuti na jinou práci či odpočinek
- Věkové rozpětí koní využívaných pro kočáry: 4- 18 let

Během sezóny se koně po přibližně dvou měsících práce odváží do domácích stájí a nahrazují novými páry koní. Každý kůň má zdravotní/očkovací průkaz, kde musí být doloženo, že má:

- a) serologické vyšetření na infekční anemii
- b) vakcinaci proti tetanu a chřipce
- c) koprologické vyšetření nebo potvrzení o provedeném odčervení.

Průběh výcviku je popisován fiakristkou Ivou Rosickou takto: „Nemá-li kůň zkušenosti s tahem, svěří jeho přípravu odborníkovi (...) Ten koně nejprve naučí chodit na lonži a pak jej na ní postupně navyká na chomout, postraňky a další části výstroje. Následně se připravá ke zkušenému koni. První jízdy je vždy k dispozici několik pomocníků. Tato fáze výcviku trvá minimálně tři měsíce. Poté následuje výcvik zaměřený přímo na provoz v Praze. Trvá asi půl roku a absolvují jej už všichni koně. Nejprve se koník chodí na ruce dívat na tramvaje na točně ve Stromovce. Cesta k nim z jeho pražské stáje vede pouze parkem mimo jakékoli silnice. Paní Rosická si s řidiči tramvají domlouvá, aby v přítomnosti koně i zvonili. Když si kůň zvykne, opakuje to samé pod sedlem a pak i v zápřeži ve společnosti zkušeného koně. Následně, opět ve společnosti zkušeného koně, vyráží nový kůň nejprve do klidných ulic Prahy a postupně i do těch rušnějších. Rosická za kočárem jezdí s autem. Kočí má navíc k dispozici pomocníka, který v případě potřeby nováčka náročnějšími úseky trasy provede na vodítku nebo jej třeba přidrží při stání na červenou. Až když vše probíhá naprosto v pohodě, může koník začít vozit turisty. Zpočátku je ale stejně střídán po několika málo dnech, aby si mohl dostatečně psychicky odpočinout.“

[1] <https://www.equichannel.cz/jak-se-zije-prazskym-kocarovym-konim>

3. POPIS PROBLEMATIKY

PRÁCE KONÍ NA STANOVIŠTI

Hlavní stanoviště pražských fiakristů je na Staroměstském náměstí (u parku) v Praze 1. Nařízení č. 9/2011 Sb. hl. m. Prahy, kterým se vydává tržní řád, umožňuje tuto činnost provozovat rovněž v lokalitě Stromovky v Praze 7.

PŘIVÁŽENÍ KONÍ NA STANOVIŠTĚ:

Koně a kočáry jsou na místo dováženy dvojím způsobem:

a) koňmo: kočáry vyjíždí ze stájí v Michli, Troji či Suchdola odkud míří na stanoviště na Staroměstském náměstí.

Přibližná doba dojezdnosti na Staroměstské náměstí:

Michle - cca 60 min

Troja - cca 30min

Suchdol - cca 100-120min

b) autem: každý den jsou koně přiváženi na místo, které má chovatel, nebo provozovatel kočárů v pronájmu (např. Troja, Florenc). Tam jsou koně následně zapřaženi do kočárů a dojíždí už jen kratší vzdálenost na stanoviště na Staroměstském náměstí.

Přibližná časová dojezdnost na Staroměstské náměstí - cca 30 min

PRACOVNÍ SMĚNA KONÍ

Kočáry jsou provozovány v období březen/duben - prosinec každého kalendářního roku.

Provoz kočárů probíhá ve dvousměnném provozu:

10:00 - 16:00 hod

16:00 - 22:00 hod

Směny se střídají v 16:00 hodin, kdy pak ranní směna odjíždí domů a odpolední začíná pracovat. Pracovní směna koní je v závislosti na prodloužena o cestu do stájí, nebo do místa naložení do přepravního boxu, odkud jsou koně převáženi do stáje - viz předchozí bod.

Dle vyjádření fiakristů v letních měsících či nepříznivém počasí (např. bouřky) zkracují pracovní směnu koní. K prodloužení pracovní směny dle jejich vyjádření nedochází, neboť si kočí sami hlídají začátky a konce pracovní směny.

5. SEZNAM PŘÍLOH

PODKLADY PŘEDANÉ ZÁSTUPCI FIAKRISTŮ:

- ODBORNÝ POSUDEK K VYUŽÍVÁNÍ KOČÁROVÝCH KONÍ
ING. LUCIE STAROSTOVÁ, ING. CYRIL NEUMAN, ČZU
- ZNALECKÝ POSUDEK Č. 4/2020 MIROSLAV FROHLICH
- VYJÁDŘENÍ EMERITNÍ ŘEDITELKY NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA
KLADUBY NAD LABEM - ING. LENKY GOTHARDOVÉ CSC
- VYJÁDŘENÍ EMERITNÍHO PEDAGOGA ČZU V PRAZE, ING. JANA
NAVRÁTILA, CSC.
- ZÁVĚŘ MODLITBY KONĚ
- VYJÁDŘENÍ MVDR. MILOSLAVA HODLA K ZAKRVÁCENÉMU KONI
- VYHODNOCENÍ OSOBNOSTNÍ VÝSTAVY P. JOSEFA KOČOVSKÉHO
KŮŇ 2019
- ŽÁDOST O SCHŮZKU S JUDR. PLICKOU
- VÝSLEDEK Z MĚŘENÍ TEPLOT KONÍ Z ROKU 2018
- KŮŇ NA SLUNCI NIJAK NETRPÍ Z ROKU 2009
- Z PROFESNÍHO ŽIVOTA ČLENKY CECHU PANÍ IVY ROSICKÉ
- STANOVY SPOLKU CECHU FIAKRISTŮ
- VNITŘNÍ PROVOZNÍ PODMÍNKY CECHU FIAKRISTŮ

proPertia

